

předměty: Český jazyk, Člověk a jeho svět

faketicky.cz ; fb/ig: @faketicky
fakticky.workshopy@gmail.com
tel. spolupráce: +420 736 754 372
tel. workshopy: +420 607 794 511

cíle:

- Porozumění textu
- Práce s textem
- Diskuze a prezentace svých myšlenek ve skupině
- Dělbá práce, spolupráce ve skupině
- Předsudky, polarizace, genderové stereotypy

Příběh, který mají děti v učebnici:

„No tak dej tu mapu sem, Majdo, ať se někam dostaneme,“ rázně bere Hynek spolužačce kus papíru z rukou.

„My jako kluci si ji radši vezmeme, aby to dobře dopadlo.“

Někteří kluci polohlasem souhlasí; je vidět, že je Hynkovy myšlenky zaujaly. Naopak holky si postupně zakládají ruce a rozzlobeně si mezi sebou šeptají. Mezi oběma pohlavími vzniká viditelná mezera, v jejímž středu se jako demarkační linie vine lesní pěšina a na ní stojí jako most mezi oběma znepřátelenými tábory Ondra s Elou. Nechápou, co se to s jejich spolužáky děje. Majda vzdorovitě vystoupí.

„Víš ty co? Chlapi jsou pěkně neschopní. Nedokážou dělat víc věcí najednou a jsou v podstatě barvoslepí, abys věděl.“

Otázka k textu

- Pamatujete si z minulé hodiny, proč bychom neměli takto generalizovat, jaké jsou holky a jací jsou kluci?

„Děcka, co blbnete, vždyť je to celý nesmysl,“ snaží se situaci uklidnit Ondra a smířlivě rozpažuje ruce. Ela se mu snaží pomoci: „Ano, pojďme raději zkusit společně vymyslet, co teď, uprostřed džungle...“

Ale konec jejich smířlivých návrhů se ztrácí ve všeobecném rozzlobeném hašteření: „Jo, tak ať vedou kluci, když jsou tak chytrý. Schválně, jestli se odsud někdy vymotáme. Já už chápu, proč se ségra s klukama nebaví – nemá to cenu, jsou to namyšlení ignoranti.“

Na to odpovídají neméně našťavané klučičí hlasy: „Holky rozumí jen sukním a účesům. Jasně, že povedeme mnohem líp, hoši. My totiž máme v hlavách víc než jenom rtěnky.“

A tak se stalo, že v houstnoucí tmě nejde jedna parta, ale hned tři: nabubřelí kluci v čele, po pár metrech malinká skupinka Ondra s Elou a v závoji uražená dívčí parta. Ondra s Elou mohou ve středu celé společnosti dobře zaslechnout, jak se holky i kluci utvrzují v negativním vnímání opačného pohlaví.

Další čtvrt hodina je pryč a jedna spolužačka se rázně zastavuje a volá na všechny: „Hej, stůjte, musíme se domluvit, co budeme dělat. Vypadá to, že dneska přes noc budeme muset zůstat v lese. Bez mobilů těžko najdeme cestu.“ Kluci se k tomu nejprve nemají, ale sotva kolem nich zakrouží pár netopýrů a začnou je štípat komáři, mění ochotně názor.

„Tak jo, tak zastavíme. Chtělo by to ale oheň, prý zastrašuje divokou zvěř.“

Jedna dívka znejistí: „Ccože, vy myslíte, že tady žijou nějaký zvířata? To je legrace, že jo?“ čeká na uklidnění.

Hynek se tak dostává do pozice, která mu vyhovuje: „A co sis myslela, naivko? Jasně, jsou tu metroví divočáci a možná i vlci. Jsi v lese přece,“ zablýskne se Hynkovi zlomyslně v očích. „Chápu, že vy holky se svojí odvahou to tady asi moc nezvládáte,“ dodává a povýšeně se otáčí zpět ke svému klučičímu houfu.

„Hoši, mám tu ubrousky od svačiny, když nějaké přidáte, tak bychom z toho mohli udělat pěkný ohýnek.“

Celá třída si tedy sedá na malé mýtině a sundává si ze zad batohy. Holky klábosí a sledují, jak si kluci poradí. Ti mají za pár okamžiků nasbírané drobné klestí i masivnější větve. Ondra jim jde také pomáhat, ale Ela zřejmě nedokáže přemoci svůj odpor k Hynkově partě, tak se přidává k děvčatům. Tradá, a po chvíli už stojí krásná, pravidelná hranička čekající jen na podpálení.

„No jo, ale má někdo zápalky nebo zapalovač?“ napadne nakonec Hynka. Kluci jeden po druhém vrtí hlavou. To už celou situaci nemůže vydržet Blanka, která je nadšenou skautkou.

„Proboha, uhněte, kluci. Zapalovač mám. Ale nejdřív...“ přichází k úzkostlivě postavené hraničce a kopancem ji posílá k zemi, „nejdřív to musíme postavit tak, aby to vůbec chytlo. Jo, postavili jste to krásně – ale úplně špatně.“

Kluci nejdřív brblají, ale potom fascinovaně hledí, jak Blanka energicky staví novou hranici a na první pokus ji úspěšně zapaluje. Hynek něco ironického proneše, ale pak už přestává mít nepříjemné narážky. Karel uznale pokyvuje hlavou: „No teda, takovéhle zálesácké umění už dneska jen tak někdo neovládá, klobouk dolů, Blanko. Nevím, co je pravdy na těch Hynkových řečech, ale přestal bych to řešit. Alespoň pro teď. Jsme ztraceni v lese. Já nevím jak vy ostatní, ale já takovou situaci ještě nezažil. Musíme spolupracovat abychom to v pohodě zvládli, než nás někdo najde. Je přece blbost, abychom teď byli mezi holkama a klukama uražení a rozhádání.“

Ondra s Elou se na sebe usmějí, když si spolužáci a spolužačky zase sesednou dohromady a pomyslná bariéra mezi nimi jako by se rozplynula.

Průběh hodiny

- Zkoušíme si s dětmi projít o čem příběh byl a jaké byly jeho hlavní myšlenky.
- Ideální variantou, když spolu děti diskutují ve skupinkách po 5. Pokládáme skupinám postupně otázky, na každou dáme krátký prostor 2-3 minuty. Děti ve skupině diskutují. Poté si některé příklady říkáme v celé třídě. Návrhy na otázky:
 1. Jak se ti kapitola líbila?
 2. O čem byl příběh?
 3. Kdo to jsou skauti, mezi které patří Blanka?
 4. Co by měly děti udělat dál, aby noc v lese zvládly?

Aktivita:

Děti rozdělíme do skupinek po 5 tak, aby v každé skupince byli kluci i holky. Mají si představit, že jsou teď v lese místo dětí z příběhu a za chvíli se bude stmívat. Každý má jen batoh s nějakou menší svačinou, pláštěnkou, mikinou, lahví vody, sirkami, kapesním nožem a s baterkou. Za úkol musí rozdělit ve skupině práci tak, aby do rána zvládli přenocovat v lese a nic se jim nestalo – myslet musí na jídlo a pití, místo na spaní, teplo, divokou zvěř a další nástrahy lesa. Necháme jim 5 -10 minut na diskuzi v týmech.

Následně:

1. Každý tým přednese svůj plán, jak práci rozdělili a proč.
2. Celá třída potom diskutuje nad tím, podle čeho je nejlepší práci dělit.
3. Na závěr shrneme, že každý člověk je jiný, má jiné kvality a dovednosti a na základě toho by měl být začleněn do společnosti – ne na základě předsudků, které o něm máme kvůli tomu, jak vypadá, odkud pochází apod.

Závěrečná reflexe hodiny: K následujícím slovům zkuste vymyslet přesný opak. Pak popřemýšlejte, co by se mohlo nacházet významově mezi nimi: *černá, dobro, láska, smutek, únava, genialita*.

Tipy pro rodiče:

V dnešním příběhu se postavy setkaly s tím, jaké to je, když lidé vidí svět a různé skupiny polarizovaně – to znamená, buď jako dobré, nebo jako špatné. Nevnímal, že nic není černobílé a nejsou jen extrém, ale spousta možností a typů mezi. V příběhu byla tato polarizace navíc živená genderovými stereotypy. Nakonec si svoje zkreslené vidění třída uvědomila a holky a klukci spolu začali spolupracovat.

1. Co pro tebe byla na dnešní hodině největší zajímavost?
2. Proč kluci neuměli postavit hranici a Blanka ano?
3. Podle čeho je podle tebe nejlepší rozdělit práci ve skupině?